

עפ"ג 23976/12/14 - מדינת ישראל נגד ערן רז

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 23976-12-14 מדינת ישראל נ' רז

בפני כב' הנשיאה דבורה ברלינר, אב"ד
כב' השופט קרא, ס"נ
כב' השופטת אסתר נחליאלי-חיאט
המעוררת: מדינת ישראל
נגד
המשיב: ערן רז

פסק דין

1. המשיב הועמד לדין בבית משפט קמא בגין עבירה של איומים, עבירה על סעיף 192 לחוק העונשין. על-פי הנתען, בתאריך 14.8.11 בחולון על רקע סכסוך שכנים איים המשיב על המתלונן בכך שאמר לו: "אני אפרק אותך", תוך שהוא נצמד אליו. בבית משפט קמא כפר המשיב בעובדות ובעבירה שיוחסה לו, שעל כן נשמעו ראיות בתיק זה. בסופה של פרשת הראיות, הרשיע בית המשפט את המשיב בעבירה שיוחסה לו. מתוך הכרעת הדין אנו רואים לצטט את קביעתו של בית משפט קמא כדלקמן: "כאשר מסתכלים על הסרטון ורואים שהתנועות המאיימות הן מצד הנאשם בלבד, בעוד המתלונן לא מגיב והאב (הכוונה לאביו של המשיב) מנסה לרסן את הנאשם, לא ניתן להגיע למסקנה אחרת מלבד זו שהאב חשש שדעתו של הבן תשתבש עליו מזעם ועד פגיעה במתלונן" (עמ' 36). נשוב לקביעתו זו של בית משפט קמא בהמשך.

2. לאחר ההרשעה הופנה המשיב לקבלת תסקיר של שירות המבחן. התסקיר היה חיובי. מהתסקיר עולה כי המשיב מנהל אורח חיים נורמטיבי, עובד בצורה מסודרת, בעל משפחה. בשורה התחתונה, ההמלצה היתה לבטל את ההרשעה ולהסתפק בשירות לתועלת הציבור ללא הרשעה. בית משפט קמא (כב' השופט ע' דרויאן) קיבל את המלצתו של שירות המבחן, עשה שימוש בסמכותו וביטל את הכרעת הדין וחייב את המשיב לחתום על התחייבות בגובה 1,000 ₪ למשך שנה וכן חייב אותו לפצות את המתלונן בסכום של 600 ₪.

על החלטתו של בית משפט קמא לבטל את הכרעת הדין המרשיעה, מערערת המדינה בפנינו.

3. על אלה שמה המדינה את הדגש:

מדובר בסכסוך מתמשך בין אביו של המשיב לבין המתלון. סכסוך שבא כבר לידי הכרעה משפטית בתיק קודם שבו הועמד המשיב לדין בגין עבירה דומה. קיומו של התיק הקודם מהווה נדבך מרכזי בטיעוניה של התביעה, תוך שהיא מפנה לכך שהתיק הקודם הסתיים באי הרשעה. בית המשפט בתיק הקודם (ת"פ 2694/06 של בית משפט השלום בראשל"צ) נמנע מהרשעתו, תוך שהוא מתחשב באותם נימוקים שהועלו גם היום. סיום הליך בדרך של אי הרשעה מהווה חריג לכלל האומר כי עבירה פלילית שבוצעה הרשעה בצידה. לפיכך, המשיב כבר זכה פעם אחת להתחשבות זו של בית המשפט ולא היה מקום להתחשב בו פעם נוספת. בנוסף מפנה המדינה לאופיין של הנסיבות בתיק זה, המשיב התקרב אל המתלון התקרבות מאיימת והשמיע גם מילים מאיימות כלפיו. בהחלטתו לבטל את ההרשעה ציין בית משפט קמא כי קיימת הבחנה בין מה שיוחס למשיב בכתב האישום, לבין מה שנקבע בסופו של דבר. בכתב האישום נאמר כי המשיב נצמד אל המתלון היצמדות מאיימת. בסופו של דבר נקבע שמדובר בהתקרבות מאיימת. המדינה מפנה אותנו לאמירתו של בית משפט קמא בגוף הכרעת הדין, שמצביעה על כך שההבחנה בין התקרבות להיצמדות אינה משמעותית. עוד טוענת המדינה כי לא הוכח בתיק זה נזק קונקרטי וגם מטעם זה לא היה מקום לביטול ההרשעה.

4. הסנגורית מטבע הדברים תומכת במסקנתו של בית משפט קמא. קביעתו של בית המשפט בהכרעת הדין היתה, כי האירוע עומד על גבול זוטי דברים ולקביעה זו משמעות לענין ביטול הכרעת הדין המרשיעה. המשיב, כך לטענת הסנגור, נקלע שלא בחובתו לסכסוך מתמשך בין אביו לבין המתלון שהיה שכנו של האב. הסכסוך איננו בין המתלון למשיב, אלא בין האב למתלון והמשיב רצה רק לסייע לאביו. המשיב אכן כפר בעובדות, אולם זאת כדי שבית המשפט יתרשם מכל רכיבי האירוע. העובדה היא שבית המשפט אכן התרשם מכך שמדובר בסכסוך מתמשך שגרר אין ספור פניות לבתי משפט והיה לכך השלכה לענין החלטתו הסופית לבטל את ההרשעה. המשיב הוא מנהל בחברה. הדעת נותנת כי התקדמותו המקצועית עלולה להיפגע כתוצאה מההרשעה והרי לך נזק קונקרטי.

בפעם הקודמת, באירוע הקודם, הסכימה המדינה מאותם נימוקים ממש לסיום ההליך בלי הרשעה, תוך התחשבות בכך שהמשיב נקלע לסיטואציה שמלכתחילה לא רצה להימצא בה. אותה אמת מידה יש לנקוט גם במקרה הנוכחי וצדק בית משפט קמא כאשר ביטל את ההרשעה. עוד מפנה הסנגורית לכך כי האב והמתלון כבר אינם שכנים, כך שהסכנה להתלקחותו של אירוע נוסף, שוב איננה קיימת.

5. שקלנו את טיעוני הצדדים ונראה לנו כי אין מנוס מקבלת ערעור המדינה. נתחיל באירוע שמדובר בו. לא בכדי פירטנו והזכרנו את מה שקבע בית משפט קמא בהכרעת הדין. מדובר בשילוב של התנהגות מאיימת ביחד עם אמירה מאיימת. בית המשפט קבע כממצא כי האב דווקא ניסה לרסן את המשיב והדבר לא עלה בידו. האב הוא זה שחשש, כך על-פי קביעתו של בית המשפט, ש"דעתו של הבן תשתבש עליו מזעם ועד פגיעה במתלון" ועל כך נוכל אנו לומר רק ואידך זיל גמור. המצב היה ככל הנראה נפיץ, כך סבר האב, כך סבר בית משפט קמא וזוהי התמונה העובדתית שבפנינו. עוד אנו רואים לצטט ואף זאת מדבריו של בית משפט קמא בהכרעת הדין מאותו עמ' כדלקמן: **"ברור מהסרט שהנאשם הפגין התנהגות דומה לזו נשוא כתב האישום סמוך מאוד לפני אותה התנהגות, בסרט רואים כיצד הנאשם מתקרב בצורה מאיימת למתלון שמצידו אינו מגיב במחוות מאיימות והנאשם אף הולך אחרי המתלון"**. והרי לך נדבך נוסף לענין המסקנה כי מדובר באירוע שהסלים והמשיב הוא שתרם להסלמה.

לפיכך, ספק בעינינו אם ההגדרה כי מדובר באירוע על סף זוטי הדברים מסכמת נכונה את ממצאיו העובדתיים של בית משפט קמא.

6. לכך אנו מוסיפים את העובדה שהמשיב כבר הועמד לדין בפעם קודמת בגין אירוע כמעט זהה וזכה באותה פעם להתחשבותו של בית המשפט בכך שההליך הסתיים באי הרשעה. אנו ערים לכך שהאירוע הקודם התרחש בשנת 2005, משמע כ- 6 שנים לפני האירוע בכתב האישום הנוכחי שהוא כזכור משנת 2011. אולם, הרשעה באירוע הקודם היתה ב- 2010, ניתן היה לצפות שההליך הפלילי, הגם שהסתיים באי הרשעה ושמה במיוחד משום שהסתיים באי הרשעה, יטביע את חותמו על המשיב לתקופה ארוכה יותר. לרוע המזל, נראה שלא כך סבר המשיב, שהרי האירוע הנוכחי הוא מיום 14.8.11 כשנה לאחר הרשעתו באירוע הקודם.

7. צודקת התביעה כאשר היא טוענת שאדם זוכה להתחשבות מסוג זה של בית משפט פעם אחת בחייו ומרבית העבריינים המובאים לדין אינם זוכים להתחשבות כזו אפילו פעם אחת. לא היה מקום לבוא לקראת המשיב פעם נוספת כפי שנהג בית משפט קמא. לא מצאנו ממש גם בהבחנה שערך בית משפט קמא בין "התקרבות" ל"היצמדות" וזאת לאור הדברים שהוא עצמו כתב, כמצוטט לעיל, בוודאי לא יכולה הבחנה זו לשמש בסיס לביטול ההרשעה.

8. איננו מקבלים גם את טענת הסנגורית כי המשיב ביקש לנהל את הראיות כדי שבית המשפט יראה לפניו את התמונה במלואה. הודיה בעבירה יש בה ככלל ביטוי להכרה בחטא ונטילת אחריות. המשיב לא נטל את האחריות, ניהל את ההליך במלואו וזוהי כמובן זכותו, אלא כאשר בחר בדרך זו ספק אם הוא זכאי להתחשבות נוספת של בית המשפט. את התמונה ניתן היה לפרוש בפני בית המשפט בדרך של טיעון לעונש ולא בדרך של ניהול ראיות שכרוכה בזמן שיפוטי רב הנדרש לשמיעת ההליך. לא שוכנענו גם בקיומו של נזק קונקרטי למשיב. הדעת נותנת כי המשיב יוכל להמשיך בתחום עיסוקו הנוכחי ובמקום העבודה הנוכחי גם לאחר ההרשעה. הנזק, ככל שהוא קיים, הוא נזק שאיננו בלתי מידתי.

סוף דבר:

אנו מקבלים את ערעור המדינה ומרשיעים את המשיב בעבירה שיוחסה לו בכתב האישום, קרי: איומים.

בהיותנו ערכאת ערעור איננו מתערבים מעבר לכך ודי לנו באמירה הנורמטיבית המתבטאת בהרשעה.

ניתן והודע היום י"ג אדר תשע"ה, 04/03/2015 במעמד הנוכחים.

אסתר נחליאלי-חיאט,
שופטת

ג'ורג' קרא, ס"נ

דבורה ברלינר, נשיאה
אב"ד